NGUYỄN VĂN CỪ

TỰ CHỈ TRÍCH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

TỰ
CHỈ TRÍCH

Biên mục trên xuất bản phẩm
của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Nguyễn Văn Cừ
Tự chỉ trích / Nguyễn Văn Cừ. - Tái bản lần thứ 3. - H. : Chính trị Quốc gia, 2022. - 48 tr. ; 21 cm
ISBN 978-604-57-7881-4

1. Đảng Cộng sản Việt Nam 2. Tự phê bình
324.2597075 - dc23

CTM0568p-CIP

NGUYỄN VĂN CỪ

TỰ CHỈ TRÍCH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2022

NGUYỄN VĂN CỦ

TỰ CHỈ TRÍCH

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT
Hà Nội - 2022

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Đồng chí Nguyễn Văn Cừ là một chiến sĩ cộng sản kiên cường, nhà lý luận xuất sắc của Đảng và cách mạng Việt Nam, một tấm gương sáng ngời về tinh thần phê bình và tự phê bình, đã có những đóng góp quan trọng trong việc vạch ra chiến lược và sách lược của cách mạng giải phóng dân tộc, xây dựng Đảng về tư tưởng chính trị và tổ chức.

Là Tổng Bí thư của Đảng trong giai đoạn lịch sử đầy biến động và phức tạp, trong nội bộ Đảng và phong trào cách mạng xuất hiện những khuynh hướng khác nhau, có thể gây chia rẽ, phân liệt Đảng, làm suy yếu vai trò lãnh đạo của Đảng, với bút danh Trí Cường, đồng chí Nguyễn Văn Cừ đã viết cuốn sách ***Tự chỉ trích*** - một tác phẩm lý luận mẫu mực về tinh thần phê bình và tự phê bình, do Tập sách Dân chúng ấn hành tại Sài Gòn năm 1939.

Tuy được công bố khi cuộc vận động dân chủ đã bước vào hồi kết, nhưng tác phẩm ***Tự chỉ trích*** đã đáp ứng được yêu cầu bức thiết của cách mạng "chẳng những uốn nắn những lệch lạc trong phong trào dân chủ, tăng cường sự thống nhất ý chí và hành động trong Đảng, mà còn là một văn kiện tổng kết những kinh nghiệm của Đảng trong thời kỳ Mặt trận dân chủ, là một đóng góp có giá trị vào kho tàng lý luận và chính sách về Mặt trận thống nhất của Đảng ta", để lại những bài học vô cùng quý giá cho cách mạng Việt Nam.

"Công khai, mạnh dạn, thành thực vạch những nhầm lỗi của mình và tìm phương châm sửa đổi, chống những xu hướng hoạt đầu thỏa hiệp, như thế không phải làm yếu Đảng, mà là làm cho Đảng được thống nhất mạnh mẽ. Làm như thế không sợ địch nhân lợi dụng, chửi rủa vu cáo cho Đảng, không sợ "nối giáo cho giặc". Trái lại, nếu "đóng kín cửa bảo nhau", giữ cái vỏ thống nhất mà bề trong thì hổ lốn một cục, đầy rẫy bọn hoạt đầu, đó mới chính là để cho quân thù chửi rủa; hơn nữa, đó tỏ ra không phải một đảng tiền phong cách mạng, mà là một đảng hoạt đầu cải lương".

Hơn 80 năm trôi qua nhưng tư tưởng chủ đạo trong ***Tự chỉ trích*** vẫn còn nguyên giá trị. Hiện nay, Đảng ta đang tiến hành cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, thực hiện việc kiểm điểm, phê bình và tự phê bình, chống nguy cơ suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên; học tập tinh thần kiên quyết đấu tranh chống lại mọi biểu hiện cơ hội chủ nghĩa, cả "tả" khuynh và hữu khuynh, bảo đảm tính đúng đắn trong sáng của đường lối chính trị là nhiệm vụ cấp bách, thường xuyên, nhằm xây dựng Đảng ta thực sự trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, "xứng đáng là người lãnh đạo, là người đày tớ thật trung thành của nhân dân".

Thiết thực phục vụ cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nhằm giúp cho cán bộ, đảng viên có tài liệu nghiên cứu, học tập, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tiến hành tuyển chọn và xuất bản cuốn sách ***Tự chỉ trích***.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách quý cùng bạn đọc.

Tháng 7 năm 2022

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Thêm vài bài học quan trọng của cuộc tuyển cử Hội đồng quản hạt. Thử thảo luận về ý kiến "đánh đổ Đảng Lập hiến" của anh Nguyễn Văn Tạo và chủ trương "không đánh đổ một giai cấp nào, một đảng phái nào của người bản xứ" của anh T.B.

Sau cuộc tuyển cử Hội đồng quản hạt, các lớp nhân dân có quan tâm đến thời cuộc trong xứ đều đương bàn luận về kết quả cuộc tuyển cử, về những nguyên nhân đã làm cho sổ Mặt trận dân chủ của nhóm Dân chúng đưa ra bị thất bại, còn sổ tờrốtkít: Thâu, Hùm, Thạch, được đắc cử ở quận nhì; thì bài chỉ trích của anh Nguyễn Văn Tạo đăng ở *Đông phương tạp chí* số 6 và những bài của anh T.B. đăng ở *Dân chúng* số 67, 68, 69 đã đem thêm một mớ tài liệu cho cuộc thảo luận kia, đồng thời đặt ra một vài vấn đề mà dư luận độc giả, quốc dân, nhất là các đồng chí cộng sản vẫn đang xôn xao bàn luận.

Những vấn đề ấy là chủ trương "đánh đổ Đảng Lập hiến" của anh Tạo và chủ trương "không đánh đổ một đảng phái nào, một giai cấp nào của người bản xứ" của anh T.B.

Người viết bài này, không thể giữ thái độ lãnh đạm hay mù mờ với những việc xảy ra trên kia. Cũng như tất cả các đồng chí cộng sản khác tôi thấy có bổn phận phải phân tích xác thực hoàn cảnh, không bi quan hoảng hốt mà cũng không đắc chí tự mãn, để tìm ra những nguyên nhân thất bại và nghiên cứu phương pháp sửa lỗi và tiến thủ. Cũng như tất cả các đồng chí khác, tôi thấy có trách nhiệm phải tham gia vào cuộc thảo luận của anh T.B. với anh Tạo, phải định rõ thái độ đối với những ý kiến mà các anh ấy đã đưa ra.

Thấy rằng những bài phân tích kinh nghiệm cuộc tuyển cử còn bỏ sót nhiều bài học quan trọng, nên tôi vội viết bài bổ khuyết. Không đồng ý với bài phê bình của anh Tạo mà tôi cho là đầy lòng tự ái và có xu hướng tả khuynh, cô độc; và cũng không thể thừa nhận chủ trương của anh T.B. mà tôi cho là có nhiều xu hướng thỏa hiệp, hữu khuynh, mặc dầu anh T.B. đã đưa ra nhiều nguyên tắc rất đúng, đã trích nhiều câu nói rất hay của Lênin - Xtalin, nhưng anh đã đem ứng dụng một cách sai lầm. Vì thế, sau khi đọc hết bài

của anh Tạo ở *Đông phương tạp chí* số 6 và bài anh T.B. ở *Dân chúng* số 67, 68, 69, tôi lại viết một bài thảo luận về những ý kiến của các anh ấy đưa ra. Cả hai bài, bài trước viết cách đây đã gần hai tháng, bài sau cách đây hơn một tháng, tôi đều gửi cho tòa soạn báo *Dân chúng* nhờ đăng, vì tôi nghĩ đăng ở *Dân chúng* thì có thể dễ thảo luận với anh T.B. và anh Tạo, với độc giả và các đồng chí đương phân vân bàn luận. Nhưng không hiểu vì bài vở thất lạc hay vì lẽ gì, điều mong mỏi của tôi không thực hiện được. Bất đắc dĩ tôi phải gửi in cuốn này vào ***Tập sách Dân chúng***. Sự quyết định của tôi, tuy có miễn cưỡng, nhưng cần thiết, vì: a) Vấn đề còn trong phạm vi thảo luận, ý kiến phê bình của anh Tạo và chủ trương "không đánh đổ giai cấp nào, đảng phái nào của người bản xứ", của anh T.B. chỉ có thể coi như ý kiến của cá nhân phát biểu ra, chứ chưa phải ý kiến thống nhất của toàn Đảng, vì chủ trương của Đảng không phải thế, vậy mỗi đảng viên, có quyền tự do thảo luận, tự do chỉ trích, miễn là sự thảo luận luôn luôn giữ theo tinh thần Bônsơvích, không làm giảm uy tín của Đảng; b) Không thể chờ lâu hơn nữa được vì các độc giả, các đồng chí trong xứ đương xôn xao thảo luận, nhiều người phân vân lộn xộn, vậy phải góp

thêm ý kiến cho rộng đường thảo luận; c) Những cuộc thảo luận điều khiển một cách đúng đắn là cần thiết để thống nhất tư tưởng, một sự thống nhất thật sự, mạnh mẽ, dựa trên sự giác ngộ và trung thành của mọi người; d) Nhân dịp cuộc thảo luận này, tôi thử giãi bày cái cốt yếu của chiến sách Mặt trận dân chủ mà Đảng Cộng sản đề xướng và đương thực hành.

Chính vì những lý do đó nên tôi quyết định đem in cuốn ***Tự chỉ trích*** này; một phần lớn vẫn giữ nguyên văn bài đã gửi cho báo *Dân chúng*, chỉ có sửa đổi vài chỗ và thêm một vài đoạn cho thích hợp hơn.

Cũng chính vì những lý do đó nên những kẻ nghịch chó vội hí hởn tìm ở đây một sự chia rẽ hay mầm bè phái gì giữa những người cộng sản mà uổng công. Vì sau khi thảo luận rõ ràng rồi, bao giờ trong hàng ngũ chúng tôi, thiểu số cũng phải phục tùng đa số và chừng ấy chỉ có một ý chí duy nhất là ý chí của Đảng, ngàn người sẽ như một để thực hành ý chí ấy.

Tôi chắc chắn bạn T.B. và bạn Tạo là những chiến sĩ có trách nhiệm và hiểu rõ trách nhiệm cũng đồng ý như thế.

Sau hết, một điều cần chú ý là, tôi chỉ có thể nói được ở đây mấy chỗ cốt yếu của chiến

sách Mặt trận dân chủ mà phạm vi bài này cho phép. Còn muốn phô bày một cách rõ ràng, có hệ thống về chiến sách Mặt trận dân chủ thì phải cả một cuốn sách. Đó là vấn đề chính trị trung tâm ở xứ ta trong lúc này. Tôi hứa với các bạn sẽ thử bàn cái vấn đề đặc biệt quan trọng ấy trong một cuốn sách sẽ xuất bản nay mai.

Viết ngày 20 Juillet[1] 1939
T.C

TRƯỚC HẾT, PHẢI NHẬN THẾ NÀO LÀ TỰ CHỈ TRÍCH BÔNSƠVÍCH

Tự chỉ trích Bônsơvích không phải là công kích Đảng, mạt sát Đảng, đặt danh dự cá nhân lên trên tất cả quyền lợi của Đảng, của cách mệnh, như lối anh Tạo đã viết trong *Đông phương tạp chí*. Anh Tạo lấy ý kiến không rõ ràng trong một bài báo của một bạn nào viết mà sau đó không thấy cải chính, cho đó là ý kiến chính thức của Đảng rồi công kích Đảng đối chọi với Đảng. Cử chỉ như thế không có gì giống với một người Bônsơvích chân chính biết trọng uy tín của Đảng, coi nó

---

1) Juillet: tháng bảy *(BT)*.

là cốt yếu luôn luôn làm cho nó được tăng gia. Đối với uy tín của Đảng, thì danh dự cá nhân mình không có nghĩa lý gì, hay nói đúng ra không có nữa, vì một người đảng viên cộng sản chỉ biết lấy uy tín lấy danh dự chung của toàn Đảng làm danh dự của mình thôi.

Đây chưa bàn gì đến ý kiến của anh Tạo đúng hay không đúng, chỉ mới nói về cái lối chỉ trích không Bônsơvích của anh. Đảng Cộng sản Đông Dương có con đường chính trị xác đáng, đã cương quyết tận tụy bênh vực quyền lợi cho dân chúng, điều ấy đã hẳn và được chứng tỏ. Nhưng cũng chắc rằng Đảng vì còn trẻ tuổi nên còn phạm nhiều điều khuyết điểm, nhiều sự sai lầm; điều ấy Đảng luôn luôn tự chỉ trích thành thật và mạnh dạn công nhận để sửa đổi. Mỗi đảng viên có quyền tự do thảo luận và chỉ trích, nhưng phải có nguyên tắc như trên đã nói.

Hơn nữa, theo những điều kiện đặc biệt về hoạt động ở xứ ta, Đảng Cộng sản chưa được công khai tổ chức; chính sách phản động thuộc địa đàn áp; do đó sự thống nhất ý chí và hành động gặp nhiều sự khó khăn, vì vậy, căn cứ theo tinh thần những báo cáo và nghị quyết của Đại hội thứ VII của Quốc tế Cộng sản, một sự "bớt tập trung" (décentralisation) là có thể và cần thiết. Phải cần để cho sáng

kiến và sự hoạt động, do theo sáng kiến (activité autonome) của các đảng viên, được phát triển. Phải cần làm cho các đảng viên giác ngộ, rõ ràng và đầy đủ trách nhiệm của mình, biết xoay phương hướng trong những hoàn cảnh khó khăn, nghiêm trọng, biết tự chỉ trích đúng và kịp thời những khuyết điểm, sai lầm: đồng thời Đảng phải tìm cách củ soát một cách thiệt sự hơn những hành động của mỗi đảng viên. Vậy nếu anh Tạo thấy ý kiến của một đồng chí nào có chỗ mù mờ lộn xộn hay sai lầm, anh có quyền và cần chỉ trích, và *nói cho cùng ra* nếu Đảng ta có chỗ sai mà anh Tạo sáng suốt hơn thấy trước được, anh cũng có thể đem ra chỉ trích và nếu anh chỉ trích đúng thì Đảng rất hoan nghênh. Nhưng bao giờ sự chỉ trích cũng là tự chỉ trích Bônsơvích, nghĩa là để huấn luyện quần chúng và giúp đảng viên tự huấn luyện, để làm tăng uy tín và ảnh hưởng của Đảng, để cho Đảng được càng thống nhất và củng cố, để đưa phong trào phát triển lên, đưa cách mạng tới thắng lợi; chớ không phải đặt cá nhân mình lên trên Đảng, đem ý kiến riêng - dù cho đúng - đối chọi với Đảng, vin vào một vài khuyết điểm mà mạt sát Đảng, phá hoại ảnh hưởng của Đảng, gieo mối hoài nghi, lộn xộn trong quần chúng, gây mầm bè phái chia rẽ

trong hàng ngũ Đảng. Anh Tạo và mấy anh chủ trương bộ biên tập *Đông phương tạp chí*, có lẽ đã dư biết điều này, tôi rất mong các anh thành thật nhận cái sai lầm về chỗ chỉ trích sai nguyên tắc ấy.

Còn anh T.B, trong khi chỉ trích hành động của anh Tạo, và bênh vực công cuộc của Đảng đã tỏ ra một chiến sĩ biết đặt quyền lợi của Đảng, của cách mạng lên trên hết, điều đó đáng hoan nghênh. Nhưng anh nói anh Tạo đã "nối giáo cho giặc", chúng tôi sợ có thể làm cho độc giả hiểu lầm; hơn nữa, dùng câu ấy hình như chính anh T.B. cũng chưa nhận rõ vấn đề chỉ trích. Công khai, mạnh dạn, thành thực vạch những nhầm lỗi của mình và tìm phương châm sửa đổi, chống những xu hướng hoạt đầu thỏa hiệp, như thế không phải làm yếu Đảng, mà là làm cho Đảng được thống nhất, mạnh mẽ. Làm như thế không sợ địch nhân lợi dụng, chửi rủa vu cáo cho Đảng, không sợ "nối giáo cho giặc". Trái lại, nếu "đóng kín cửa bảo nhau", giữ cái vỏ thống nhất mà bề trong thì hổ lốn một cục, đầy rẫy bọn hoạt đầu, đó mới chính là để cho quân thù chửi rủa; hơn nữa, đó tỏ ra không phải một đảng tiền phong cách mạng, mà là một đảng hoạt đầu cải lương.

MỘT VÀI BÀI HỌC NỮA VỀ CUỘC TUYỂN CỬ CẦN VẠCH RÕ

Tôi rất đồng ý với bài phân tích của T.B. đã vạch những kinh nghiệm của cuộc bầu cử; nhưng tôi muốn nhấn mạnh vào chính sách đàn áp những người ứng cử cộng sản và Mặt trận dân chủ, vì đó không phải là một nguyên nhân không quan trọng. Đồng thời tôi thấy cần chỉ rõ một vài kinh nghiệm nữa. Chúng ta không bao giờ có thể đổ hết những nguyên nhân thất bại cho việc quân thù đàn áp và cử tri chưa giác ngộ. Chúng ta phải biết nhìn nhận những khuyết điểm về chủ quan mà chính ta gây ra, chính ta phải chịu hoàn toàn trách nhiệm. Về phương diện này, không phải chỉ có một nguyên nhân chính là sự rắc rối căng thẳng do anh Tạo gây ra mà còn những sai lầm khác.

1. Mặt trận dân chủ chưa hẳn hoi thành lập được là vì ta chưa được mạnh

Chúng ta vận động để thành lập Mặt trận dân chủ từ hơn hai năm nay. Đặc biệt trong cuộc tuyển cử, ta lại tăng sức hô hào các đảng phái, các phần tử dân chủ liên hiệp lại, và

cuộc tuyển cử là một cơ hội thuận tiện cho các đảng phái liên hiệp. Tuy nhiên M.T.D.C.[1] với các đảng phái vẫn chưa thành lập hẳn, mặc dầu có một ít nhà ứng cử cấp tiến ít nhiều. Điều đó vẫn biết một phần tại chính sách đàn áp, tại các phần tử tư bản tự do còn do dự, yếu ớt nhưng phải nhận phần chính là tại ta chưa đủ sức lãnh đạo quảng đại quần chúng thúc giục các đảng phái, nhân vật cấp tiến liên hiệp hành động, tại phong trào quần chúng chưa đủ mạnh để làm cho họ tin và mạnh dạn tham gia vào M.T.D.C. Vậy ta chớ vì thấy ảnh hưởng Đảng và chính sách M.T.D.C. đang phát triển, đừng thấy Đảng đã lãnh đạo được nhiều cuộc tranh đấu, tờ báo *Dân chúng* in ra mỗi kỳ 7, 8 ngàn số chẳng hạn mà mộng tưởng tự mãn cho rằng Đảng "đã có cơ sở vững chãi trong quảng đại quần chúng" như anh T.B. đã viết trong *Dân chúng*. Anh T.B. ạ! Ta còn phải làm việc nhiều nữa, làm việc không ngớt để lan rộng ảnh hưởng Đảng trong những tầng lớp dân chúng rất đông đúc chưa giác ngộ, để lôi kéo những đám quần chúng lớn lao xưa nay vẫn nằm yên hay lãnh đạm, rụt rè, tham gia vào sinh hoạt chính trị, để kéo họ ra trường tranh

---

1) M.T.D.C: Mặt trận dân chủ *(BT)*.

đấu, để cho lực lượng tổ chức của ta theo kịp ảnh hưởng lan rộng ấy, để gây cơ sở vững chãi trong quảng đại quần chúng, làm cho Đảng thành một Đảng chân chính của quần chúng tiến lên thực hiện M.T.D.C. thống nhất.

2. Những khuyết điểm về cách tuyên truyền và ứng dụng chính sách Đảng

Chính sách lập M.T.D.C. thống nhất của Đảng ta chủ trương là rất thích hợp và đã được khá nhiều thành tích tỏ rằng được các lớp nhân dân hoan nghênh. Tuy nhiên trong sự thực hành còn rất nhiều lầm lỗi. Mỗi cuộc thất bại là một dịp cho ta kinh nghiệm, coi những khẩu hiệu ta đề ra có được quảng đại quần chúng hiểu, công nhận và thực hành không. Nói chung, sự tuyên truyền vận động của ta từ trước đến giờ vẫn còn nhiều tính chất trừu tượng, nhiều di tích cô độc. Ví dụ như ta hô hào chống phátxít, và chiến tranh mà ít chú ý đến những thủ đoạn tàn bạo của phátxít, những cảnh thảm khốc của chiến tranh phô bày trước mắt quần chúng; hay như ta kêu gọi quần chúng chống sinh hoạt đắt đỏ, chống tăng thuế, tăng tiền mướn phố, mà không chú ý mở những cuộc điều tra xác thực để gần gũi quần chúng để hiểu rõ nguyện vọng thiết tha của họ hơn. Nói riêng về cuộc tuyển cử Hội đồng quản hạt, chúng

tôi thấy rằng ta quá thiên về cái nguy cơ phátxít Nhật mà ít nói tình cảnh các từng lớp dân chúng bị đế quốc, bị thế lực phản động thuộc địa áp bức, bóc lột; ta hô hào dân chúng chống xâm lược phátxít Nhật, điều đó đã đành là cần thiết nhưng ta lại cần chỉ rõ và kêu gọi quần chúng chống phản động thuộc địa để đòi các điều cải cách cần kíp. Cuộc thất bại tuyển cử vừa qua bắt buộc ta phải suy xét, phải củ soát lại mà nhìn nhận những khuyết điểm về phương sách vận động của ta.

Sự tuyên truyền chống phátxít Nhật lại sai lầm đến nỗi trong một vài bài cổ động chỉ thấy nêu lên chống Nhật mà không hề đả động đến cuộc tranh đấu chống phản động thuộc địa, đòi tự do và cải thiện sinh hoạt cho dân chúng. Ấy chính sự ứng dụng và giải thích sai lầm về chính sách của Đảng, ấy chính những ý kiến và xu hướng hữu khuynh ấy nó đã làm cho một số cử tri có tinh thần phản đế hiểu lầm, bị câu cực tả của bọn tờrốtkít lừa gạt. Nhiều bạn lại lộn xộn không hiểu rõ chính sách lập Mặt trận dân chủ của Đảng là *sự liên hiệp các lớp nhân dân các đảng phái tấn bộ để chống phátxít và chế độ thuộc địa phản động, là một hình thức đặc biệt của Mặt trận phản đế rộng rãi.* Vì không

hiểu như thế nên anh Mai Thọ Châu đã viết trong *Dân chúng* số 66 rằng:

"Chỉ trong ba năm trời M.T.D.C chưa được phổ cập trong nhân dân, chưa ấn được tinh thần phản đế đã có hơn 70 năm nay".

Những sự giải thích chính sách Đảng như kiểu trên đây chỉ có thể phá hoại ảnh hưởng Đảng làm tai hại cho Đảng. Xin các đồng chí từ nay về sau trước khi muốn tuyên truyền chính sách của Đảng trên các báo sách phải có thảo luận với nhiều anh em đã.

3. Đừng khinh thường nạn tờrốtkít

Về cuộc thất bại tuyển cử vừa qua, ta còn cần vạch ra một nguyên nhân rất quan trọng, ấy chính là sự khinh thường nạn tờrốtkít, sự khinh thường này đã thành một cái bệnh ăn sâu trong đầu óc nhiều đồng chí ta. Chúng ta chẳng phải những kẻ thấy thất bại sơ sơ là đâm hoảng hốt bi quan, song ta phải có can đảm mở to mắt ra nhìn sự thật.

Bọn tờrốtkít, xét đến cốt tủy của chúng thì chúng chỉ gồm những cặn bã của phong trào nhóm họp nhau để chống cộng sản, chống cách mệnh, chia rẽ và phá hoại phong trào quần chúng. Nhưng vì chế độ áp bức bóc lột tàn nhẫn của bọn tư bản phản động, nhờ những câu "cách mệnh cực tả", nhờ che đậy

bằng trăm nghìn mặt nạ nên bọn tờrốtkít có thể phỉnh phờ lừa gạt được một số trí thức tiểu tư sản, mà ngay cả một số thợ thuyền quá nóng nẩy. Ở Nam Kỳ, đặc biệt ở Sài Gòn, Chợ Lớn chúng lại nhờ núp dưới bóng cờ cộng sản mấy năm trước mà kiếm được ít nhiều ảnh hưởng. Hiện giờ chúng đương hết sức luồn lỏi trong quần chúng, nhiều khi mạo nhận là cộng sản để chia rẽ. Đối với một kẻ thù hết sức nguy hiểm như thế, một vài bài báo vạch mặt nạ nó không đủ làm cho quần chúng nhận rõ. Cần phải thâm nhập vào các lớp dân chúng chú ý từng lời nói, từng hành động của bọn tờrốtkít để vạch những mưu mô khiêu khích của chúng ra, đặc biệt chú ý giao thiệp với anh em trí thức và thợ thuyền nghe lầm theo chúng. Nhận định rằng phần đông cử tri đã bỏ thăm cho chúng là vì cảm tình cá nhân, một số ít vì thái độ phản đối suông, nhận định như thế là tỏ ra khinh thường tờrốtkít. Sự thật vẫn có một số người vì cảm tình cá nhân mà bỏ thăm cho bọn Thâu, nhưng có một số đông vì bất bình chính sách phản động thuộc địa và vì lầm tờrốtkít là cách mệnh nên bầu cho chúng. Ý kiến của anh bạn nào (có lẽ là anh T.B.) trong bài "Kết quả lần tuyển cử thứ nhất" (*Dân chúng* số 59) nói: "Đa số cử tri đã phun nước miếng vào mặt

chúng" (tờrốtkít ở quận nhì) đã biểu lộ rõ một sự tự mãn (sunffisance), một xu hướng khinh thường nạn tờrốtkít.

Phạm vi bài này chỉ có thể nói được bấy nhiêu. Có dịp khác chúng tôi sẽ bàn tới cách tranh đấu để tẩy trừ con sâu độc tờrốtkít. Bây giờ ta bàn sang vấn đề: *"Không chủ trương đánh đổ một giai cấp nào, một đảng phái nào của người bản xứ"*.

Không thể liên hiệp với các đảng phản động

Trước hết phải nói ngay rằng: chủ trương "không đánh đổ một giai cấp nào một đảng phái nào của người bản xứ" là ý kiến riêng của anh T.B., chứ không phải chủ trương của Đảng Cộng sản Đông Dương như anh T.B. đã viết trong *Dân chúng* số 68. Chủ trương của Đảng Cộng sản Đông Dương trong lúc này là: *"Liên hiệp hết các lớp nhân dân, các lực lượng cải cách dân chủ tiến bộ, không phân biệt giai cấp, đảng phái, tôn giáo, dân tộc, vào một Mặt trận dân chủ thống nhất, để chống phản động thuộc địa, chống phátxít, đòi tự do, cơm áo, hòa bình"*. Hai ý kiến trên đây mới nghe thấy nói: một đằng "không đánh đổ giai cấp, đảng phái nào của người bản xứ", một đằng "không phân biệt giai cấp đảng phái" thì như

tuồng giống nhau, nhưng sự thực khác nhau nhiều. Vì chủ trương của Đảng Cộng sản tuy "không phân biệt giai cấp, đảng phái" nhưng vẫn có giới hạn, có nguyên tắc rõ ràng, nó chỉ liên hiệp không phân biệt giữa những đảng phái cách mệnh hay cải lương, đứng trên lập trường một bản chương trình hành động tối thiểu tranh đấu chống phản động, chống phátxít. Không bao giờ Đảng chủ trương "liên hiệp hết các đảng phái người bản xứ, không phân biệt cải lương với phản động, mà chỉ kịch liệt công kích và đánh đổ những phần tử phản động thôi, vô luận thuộc về đảng phái nào, giai cấp nào", như bài của anh T.B. trong *Dân chúng* số 68 đã nói.

Chắc anh T.B. sẽ dựa vào câu trả lời anh T. hỏi: "Đảng Cộng sản Đông Dương có đi chung với Đảng Bảo hoàng của Phạm Lê Bổng không" mà cãi lại rằng anh đã tuyên bố: "trong lúc này chúng tôi thành thực liên hiệp với các đảng phái chính trị vô luận cách mạng hay cải lương, miễn là cách mạng phải thành thực cách mạng, cải lương phải thực lòng muốn cải cách". Phải, câu này thì đúng, nó hợp với chủ trương của Đảng Cộng sản. Nhưng khốn nỗi ở dưới đó một chút anh T.B. lại viết luôn: "Chúng tôi không liên hiệp với những phần tử địa chủ, tư bản phản động,

cũng như không liên hiệp với bọn giả danh cách mạng tờrốtkít". Ở chỗ khác anh T.B. lại viết: "Theo chủ trương của Đảng - không phải anh T.B. ạ, của anh đấy! - thì chỉ đánh đổ những phần tử phản động trong các đảng phái, trong các giai cấp, như vậy thì còn có một bộ phận lớn giai cấp đi với mình".

Rõ ràng là anh T.B. lộn xộn, không nhận rõ mối tương quan giữa *phần tử và đảng phái,* không nhận rõ *đảng phái* là một danh từ rộng lớn hơn phần tử nên mới có chỗ anh viết: "Liên hiệp với đảng phái cách mạng hay cải lương", mà những chỗ khác anh lại viết: "Liên hiệp với các đảng phái của người bản xứ, chỉ trừ những phần tử phản động". Cái sai lầm của anh T.B. là không phân biệt *một đảng phái cải lương* với *một đảng phái phản động,* không biết nhận rõ rằng: *trong chính sách liên minh, chúng ta, những người cộng sản, chỉ có thể tùy theo hoàn cảnh mỗi lúc mà liên hiệp với những đảng phái cách mạng hay những đảng phái cải lương, tấn bộ ít nhiều, chớ còn với những đảng phản động thì không bao giờ có thể liên minh được.* Ở Pháp người cộng sản không thể liên minh với Đảng Hỏa thập tự, Đảng Doriot, Đảng Cagula (phátxít). Ở Đông Dương, người cộng sản cũng không có thể liên minh với những tổ chức phátxít,

những tổ chức làm tay sai cho phátxít, cho phản động thuộc địa, dù của người Pháp hay người bản xứ!

CÁC ĐẢNG PHẢN ĐỘNG NGƯỜI BẢN XỨ LÀM TAY SAI CHO PHÁTXÍT VÀ ĐẾ QUỐC

Ở thuộc địa, vì hoàn cảnh đặc biệt nên phong trào phátxít, các tổ chức phátxít phát triển theo những đường lối và hình thức khác, song ta chớ nên coi thường.

Căn cứ vào cái quan niệm: chế độ phátxít là một chế độ độc tài khủng bố của những phần tử phản động nhất, sôvanh nhất, đế quốc nhất của tư bản tài chính; chế độ phátxít phát triển trên cái nền tư sản dân chủ đã phá sản; chính bọn xã hội dân chủ đã dọn đường cho phátxít lên cầm quyền...- thì cố nhiên ở xứ thuộc địa và bảo hộ không thể có một thứ phátxít như thế.

"Tuy vậy, ta không chối rằng trong nhiều xứ thuộc địa và bảo hộ, trong mấy năm gần đây, nhất là từ khi bọn phátxít lên cầm quyền ở Đức, cái phong trào gọi là phátxít đã phát triển lên" (Vương Minh trong bài *Báo cáo về Mặt trận thống nhất ở các xứ thuộc địa* đọc tại Hội nghị thứ bảy của Quốc tế Cộng sản).

Riêng ở Đông Dương, chúng ta đã thấy Đảng "trật tự xã hội" của bọn quan năm Sée và tên sát nhân Darles. Sở dĩ tổ chức của chúng còn sơ sài, hoạt động của chúng không kịch liệt, là vì hiện giờ chính sách thuộc địa và bộ máy cai trị đã phản động lắm rồi. Chúng ta lại đương thấy bọn phong kiến mục nát và những phần tử địa chủ, tư sản phản động nhất lăm le lập Đảng Bảo hoàng (hay có thể là một đảng gì đó) để làm tay sai cho đế quốc, xin tăng quyền cho bọn vua quan đàn áp phong trào dân chúng và cách mệnh.

Chính vì cái phong trào phátxít hay có thể gọi là phátxít không phải là không có ở xứ thuộc địa, cho nên đồng chí Vương Minh, cũng trong bài báo cáo đã nói trên, lại có nói:

"Chúng ta tuyệt nhiên không nên coi thường cái vai trò và sự quan trọng của phong trào phátxít tổ chức ở thuộc địa, vì đúng theo ý nghĩa các phần tử phản động nhất trong bọn địa chủ và tư bản ở các xứ thuộc địa và bảo hộ đang dùng cây cờ phátxít "thành mốt" để chống lại cách mệnh dân chúng và làm cho cái ách đế quốc lại càng nặng nề hơn đối với dân chúng và xứ sở".

MẶT TRẬN THỐNG NHẤT Ở BÊN TRÊN VÀ MẶT TRẬN THỐNG NHẤT Ở BÊN DƯỚI

Đối với những đảng phái có tính chất và chương trình ít nhiều cải cách, Đảng C.S.Đ.D.[1] chủ trương thống nhất hành động, nếu trong các đảng ấy có bọn lãnh tụ phản động thì công kích và đánh đổ bọn lãnh tụ ấy, nhưng vẫn tán thành liên minh với đảng ấy. Còn đối với bọn phản động làm tay sai cho đế quốc, cho phản động thuộc địa, *thì dù cho người ngoại quốc hay người bản xứ tổ chức,* Đảng C.S cũng chủ trương đánh đổ tất cả những đảng phản động ấy. Cố nhiên là Đảng C.S.Đ.D. sẽ luôn luôn vạch rõ mặt nạ của những tổ chức phản động ấy để kéo những lớp nhân dân nào còn theo lầm ảnh hưởng chúng về phe M.T.D.C, cũng như Đảng Cộng sản Pháp chống Đảng Hỏa thập tự, đồng thời cố kéo lấy đám quần chúng lầm theo bọn De la Rocque. Đó là chính sách Mặt trận thống nhất ở bên dưới, chớ không phải thống nhất dưới lẫn trên như đối với các đảng cải lương hay cách mệnh.

---

1) Đảng C.S.Đ.D: Đảng Cộng sản Đông Dương *(BT)*.

TRONG MỘT GIAI CẤP CÓ THỂ CÓ NHIỀU ĐẢNG

Anh T.B. lúng túng trong những chữ *phần tử* và *giai cấp,* lộn xộn giữa đảng phái cải lương và phản động, là vì anh không nhận rõ trong một giai cấp có nhiều tầng lớp và có thể có nhiều đảng phái chớ không nhất thiết chỉ có một đảng, nên anh mới có chủ trương "không đánh đổ một đảng phái nào của người bản xứ" mà chỉ "đánh đổ những phần tử phản động", cho rằng như thế mới "còn một bộ phận lớn của giai cấp tư sản bản xứ đi với mình". Nhưng một đảng không nhất thiết đại biểu cho cả một giai cấp, mà nhiều khi nó chỉ đại biểu cho một tầng lớp (*couche*) của giai cấp ấy. Vì thế ta có thể đồng thời đánh đổ đảng phái phản động của những phần tử đại địa chủ tư sản và liên minh với tất cả các đảng phái cải lương; và như vậy vẫn có thể kéo được một bộ phận lớn của tư sản bản xứ đi về phe M.T.D.C.

NGƯỜI CỘNG SẢN LÀ CHIẾN SĨ THỰC TẾ, NHƯNG KHÔNG PHẢI BỌN CHÍNH TRỊ CẬN THỊ

Có người muốn bào chữa cho anh T.B. nói rằng: chủ trương của anh T.B. là chỉ căn cứ

vào hiện tình các đảng phái ở Đông Dương trong lúc này, anh chưa có ý kiến đánh đổ đảng phái phản động của người bản xứ, vì hiện thời những đảng phái ấy chưa có. Nhưng sự bào chữa ấy không đứng vững, vì: 1) Hiện thời Đảng Bảo hoàng do bọn phong kiến và những phần tử địa chủ tư bản bản xứ phản động nhất như Phạm Quỳnh, Phạm Lê Bổng vận động tuy chưa thành tổ chức đàng hoàng, song nó đương thành hình và bọn thủ mưu đương chạy sang Pháp luồn lọt các giới tư bản phản động để xin thêm ân huệ cho chúng để chúng làm tay sai cho đế quốc; 2) Người cộng sản chẳng bao giờ hô hào những chuyện cao xa viển vông cho sướng miệng, nhưng căn cứ vào sự thực, đồng thời nắm lấy sự đi tới (*le devenir*) của sự vật, hiểu thấu luật tiến hóa của xã hội. Chiến sách lập M.T.D.C. không phải chỉ thực hành từ mấy năm vừa qua cho đến ngày hôm nay thôi, nó sẽ còn thực hành mấy năm nữa..., không ai có thể nhất định trước chờ đến khi tình thế thay đổi thì chiến sách sẽ thay đổi. Nhưng từ nay cho đến lúc ấy, những đảng phái phản động do người bản xứ tổ chức sẽ thành lập hẳn, vậy người cộng sản vận động M.T.D.C. phải có một thái độ chung đối với những đảng phái phản động

ấy, mà cái thái độ ấy không thể là liên hiệp với hết thảy các đảng phái không phân biệt cải lương hay phản động như chủ trương của anh T.B.

CĂN CỨ VÀO HÀNH ĐỘNG ĐỂ XÉT ĐOÁN NGƯỜI CÁCH MỆNH

Còn có người muốn bào chữa cho anh T.B. lại nói: có lẽ anh viết không rõ ràng, chớ anh không hề nhận định có thể liên hiệp với đảng phản động đâu. Phải, tôi cũng có thể tin như thế, nhưng vì: 1) Xét một người cách mệnh cũng như một đảng chính trị, người ta chỉ căn cứ vào chương trình và hành động của họ, chớ ai có thể căn cứ vào những ý nghĩ không hề nói ra của họ; 2) Chủ trương sai lầm của anh T.B. không phải chỉ thấy trong đoạn nầy, nó đã biểu lộ trong suốt bài này và trong nhiều bài khác, ở nhiều dịp khác nó không phải là một sự sơ suất tình cờ, nó đã gần thành một xu hướng mà ta có thể gọi tên là *xu hướng thỏa hiệp, xu hướng hữu khuynh*. Vì vậy, lý lẽ bào chữa trên kia cũng không đứng vững được.

KHÔNG ĐÁNH ĐỔ CÁC GIAI CẤP BẢN XỨ TRONG GIAI ĐOẠN LẬP MẶT TRẬN DÂN CHỦ

Bây giờ bàn đến chủ trương "Không đánh đổ giai cấp nào của người bản xứ". Anh T.B. đã viết trong *Dân chúng* số 68: "Nếu người C.S. Pháp mà ra khẩu hiệu: không chủ trương đánh đổ giai cấp nào của người bản xứ, thì đó là sai. Song người cộng sản xứ thuộc địa có thể đề ra câu ấy; trong hoàn cảnh này lại càng đúng". Ý kiến này của anh T.B. cũng lại có chỗ mù mờ. Đã hay rằng trong hoàn cảnh này (phátxít tấn công), ta phải chủ trương lập M.T.D.C. để dự bị điều kiện cho cách mệnh phản đế và thổ địa (tư sản dân chủ). Chủ trương không đánh đổ một giai cấp nào của người bản xứ là đúng *trong lúc này* và chỉ trong lúc này thôi. Còn nói theo luận điệu của anh T.B. như trên thì độc giả có thể hiểu lầm rằng trong hoàn cảnh này, chủ trương "không đánh đổ giai cấp bản xứ nào..." đã đúng, thì trong những hoàn cảnh khác (ví dụ như hoàn cảnh trực tiếp làm cách mệnh tư sản dân chủ chẳng hạn) cũng có thể đề ra câu ấy. Mà như thế là sai, vì trong thời kỳ làm tư sản dân chủ cách mệnh, tuy chưa đánh đổ giai cấp tư sản bản xứ, nhưng giai cấp địa chủ thì cần phải đánh đổ chứ? Có lẽ anh T.B.

cũng nhận như chúng tôi, song những ý kiến và luận điệu của anh rất lờ mờ lộn xộn và vì vậy có thể là sai lầm nguy hại. Theo chúng tôi, đối với câu hỏi: "có đánh đổ một giai cấp bản xứ nào không?", phải trả lời rõ như vầy: Chúng tôi là người cộng sản Đ.D., chúng tôi không giấu giếm mục đích cách mệnh mà chúng tôi theo đuổi, nghĩa là chúng tôi chủ trương làm cách mệnh tư sản dân chủ (phản đế và thổ địa) giải phóng dân tộc, thủ tiêu những di tích phong kiến và để tiến lên cách mệnh xã hội, thủ tiêu sự bóc lột tư bản và xây dựng xã hội chủ nghĩa, thực hiện cộng sản chủ nghĩa. Như thế nghĩa là trong bước quá trình cách mệnh ấy chúng tôi không những chủ trương đánh đổ một giai cấp, mà chúng tôi đánh đổ tất cả những giai cấp nào muốn duy trì chế độ người bóc lột người. Trong cuộc cách mệnh tư sản dân chủ chúng tôi đánh đổ đế quốc và phong kiến địa chủ; khi tiến lên chúng tôi đánh đổ giai cấp tư bản bóc lột.

Nhưng đứng trước hoàn cảnh hiện tại: phátxít tấn công, nguy cơ Nhật Bản hăm dọa, chính sách phản động nặng nề, chúng tôi chưa đánh đổ một giai cấp nào của người bản xứ, chỉ đánh đổ những phần tử và những đảng phái phản động; chúng tôi chủ trương thống nhất hành động của hết thẩy các lớp

nhân dân, các lực lượng cải cách dân chủ để đòi tự do tấn bộ...

ĐỊA VỊ VÀ NĂNG LỰC CỦA CÁC ĐẢNG PHÁI VÀ LÃNH TỤ CẢI LƯƠNG

Muốn ứng dụng đúng và thắng lợi chính sách M.T.D.C., không phải chỉ đề lên mấy nguyên tắc chung như thế là đủ; cần phải lấy con mắt của người cách mệnh thực tế mà xét rõ địa vị và năng lực của các đảng phái và lãnh tụ cải lương ở Đông Dương.

Ta không thể đem những khái niệm "đảng phái", "lãnh tụ", "quần chúng" ở các xứ tư bản Âu - Mỹ mà đặt một cách máy móc vào hoàn cảnh Đông Dương. Ta phải biết phân tích tình hình theo mácxít, phải biết những điều kiện đặc biệt của Đông Dương. Ở các xứ tư bản, các đảng cải lương đã phát triển hàng mấy chục năm, có tập truyền và cỗi rễ sâu xa trong quần chúng, có hệ thống tổ chức và quy tắc đàng hoàng; còn ở Đông Dương, vì điều kiện phát triển của lịch sử, giai cấp tư sản bản xứ rất hèn yếu; các đảng phái của nó phần nhiều chỉ có tên, chớ còn sự hoạt động gần như không có gì, lại thường không có quy tắc rõ ràng; nếu như có một vài tay lãnh tụ

cải lương được một số người hoan nghênh thì nhiều khi cũng chỉ vì cái tài ba cá nhân hoặc thái độ cứng cỏi ít nhiều của họ, chớ ít khi vì tập họp chung quanh một chương trình. Sự quan hệ giữa "lãnh tụ" cải lương và "quần chúng" theo họ đã mong manh như thế, cái vai tuồng của các đảng phái cải lương trong sinh hoạt chính trị trong xứ đã yếu ớt như thế, nên đứng về người chiến sĩ thực tế (réaliste), xét mối tương quan lực lượng các giai cấp để định chiến thuật cách mạng, tuy không khinh thường và xua đuổi mấy tay lãnh tụ cải lương, tuy vẫn tìm cách liên hiệp hành động với họ, song ta cũng đừng quá tôn trọng họ, quá tâng bốc họ một cách không đáng.

Cái cốt yếu của Mặt trận dân chủ là sự liên minh giữa các từng lớp nhân dân, chống phátxít, chống phản động. Câu nói này lại càng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng và càng hết sức đúng cho xứ Đông Dương là xứ mà các đảng phái cải lương đã vừa rất ít lại rất hèn yếu, M.T.D.C.Đ.D. thực hiện được hay không chỉ cốt yếu là do lực lượng tranh đấu của quần chúng. Đồng thời ta vẫn thành thực vận động khiến cho các đảng phái và các phần tử tư sản tự do vì quyền lợi của giai cấp họ và quyền lợi của dân tộc, mạnh dạn cùng đi với dân chúng đòi các điều cải cách cần kíp.

THÁI ĐỘ ĐỐI VỚI ĐẢNG LẬP HIẾN

Nhiều người đã biết Đảng Lập hiến không có quy tắc, và tổ chức gì rõ rệt cả, mà chỉ đại biểu cho một xu hướng cải cách của tư sản và địa chủ. Lúc đầu nó được một bộ phận giai cấp tư sản và địa chủ ủng hộ mà cũng có một số quần chúng công, nông tiểu tư sản thành thị hoan nghênh, nhưng sau vì chủ trương quỵ lụy, đầu hàng đế quốc, vì thái độ hèn nhát và ích kỷ của bọn lãnh tụ nên dân chúng đã hết sức chán ghét, cả những từng lớp tư sản và địa chủ càng ngày càng mất tín nhiệm, vì đó bọn Chiêu, Liêm và Nhường, Liêng, Chín bị tẩy ra khỏi Hội đồng quản hạt trong kỳ mới rồi. Cái xu hướng cải cách của Đảng Lập hiến còn có thể có đôi chút trong những từng lớp tư sản địa chủ, song cái tên Đảng Lập hiến đã bị thiên hạ khinh khi, thậm chí những lãnh tụ lập hiến trước kia cũng đã từng theo con đường thỏa hiệp đầu hàng mà nay không theo hẳn hoặc ly khai bọn lãnh tụ phản động Chiêu, Liêm (như các ông Long, Khá, Sâm) cũng đều phủi tay, không nhận mình là lập hiến nữa. Đó là sự thực, chứ không phải chuyện trong đầu óc. Cho nên đối với Đảng Lập hiến cần phải nói rõ như thế cho quần chúng hiểu và cần phân biệt rõ như vậy:

1. Đánh đổ bọn lãnh tụ phản động Chiêu, Liêm và tất cả cái chủ trương, cái xu hướng lập hiến (theo kiểu Chiêu, Liêm) nghĩa là quỵ lụy đầu hàng đế quốc.

2. Đối với các tay lãnh tụ gần đây có đôi chút xu hướng đứng về phe cải lương tấn bộ (như Long), hoặc còn rất lừng chừng hèn nhát (như Khá) thì phải chỉ trích những sai lầm về trước và thái độ do dự, cô độc hiện thời của họ, thúc giục họ hãy hành động theo như những lời tuyên bố, để cho việc làm đi đôi với lời nói kéo họ về phe M.T.D.C.

3. Còn đối với các từng lớp địa chủ và tư sản bản xứ có xu hướng lập hiến hay nói chung, có xu hướng cải cách thì phải chỉ cho họ rõ thái độ phản động hoặc hèn nhát của bọn lãnh tụ, khuyến khích họ thống nhất hành động với các lớp nhân dân để đòi cải cách, vì chỉ có con đường ấy mới đòi được tự do bình đẳng. Con đường đầu hàng chỉ đưa đến phá sản và bị khinh khi.

CẦN PHÂN BIỆT BỌN PHẢN ĐỘNG VỚI BỌN CÔ ĐỘC HÈN NHÁT ĐỂ KÉO KẺ CÓ THỂ ĐỒNG MINH

Anh Tạo chủ trương không phân biệt bọn phản động với bọn hèn nhát, bọn đã làm tay

sai cho đế quốc với bọn đang dụ dự, lừng chừng, tức là không biết lợi dụng những mâu thuẫn giữa phe địch, để kéo kẻ có thể đồng minh để thúc giục họ hành động chống kẻ thù nguy hiểm hơn hết, kẻ thù chung. Người cách mệnh mà không biết đi quanh co, không biết đi tìm kiếm đồng minh, lại xua đuổi trước những kẻ có thể đồng minh thì thật không phải kẻ lãnh đạo phong trào. Và đó chỉ là một xu hướng "tả khuynh" cô độc, không biết xông pha trong những đường núi gập ghềnh hiểm trở, không biết chèo chống trong những cơn phong ba bão táp. Chắc hẳn bạn Tạo cũng nhớ câu nói sau này của Lênin trong cuốn *Bệnh ấu trĩ của chủ nghĩa cộng sản:* "Lãnh đạo cuộc chiến tranh chống giai cấp tư bản quốc tế là cuộc chiến tranh trăm lần khó khăn hơn, lâu dài hơn, phức tạp hơn vô luận cuộc chiến tranh nào giữa các nước tư bản mà từ chối trước không chịu đi quanh co, không biết lợi dụng (dù chỉ trong chốc lát) những mâu thuẫn về quyền lợi giữa quân thù mình, không chịu ký hiệp ước (dù chỉ tạm thời, không chắc chắn) với kẻ có thể đồng minh, như thế có phải là ngu xuẩn đến cực điểm không?".

NHƯNG CŨNG CẦN PHÂN BIỆT THÁI ĐỘ BỌN CẢI LƯƠNG LỪNG KHỪNG HÈN NHÁT VỚI CHỦ TRƯƠNG THỐNG NHẤT HÀNH ĐỘNG ĐỂ KÉO QUẦN CHÚNG TRANH ĐẤU

Còn chủ trương như anh T.B. viết trong bài *Kết quả kỳ tuyển cử lần thứ nhất* (*D.C.* số 58)[1] chỉ vạch mặt nạ bọn lãnh tụ phản động Chiêu, Liêm và nói suông một câu rằng: "Cử tri đã bầu cho Khá, Thuận là tỏ ra giác ngộ đôi chút", mà sau đó không chỉ rõ cho quần chúng thấy thái độ cô độc, khiếp nhược của mấy người ấy, đem đối chiếu với chủ trương thống nhất hành động chống phátxít, chống phản động của người cộng sản để kêu gọi quần chúng công nông tiểu tư sản và các tầng lớp hữu sản bản xứ liên hiệp tranh đấu đòi tự do, cải cách chung cho cả dân tộc xứ sở, chủ trương như anh T.B. đó có tính chất và xu hướng thỏa hiệp hữu khuynh.

Chúng ta vận động thực hiện M.T.D.C. song không vì đó mà hóa ra cải lương.

---

1) Trong báo *Dân chúng*, số 58, không có bài này. Theo chúng tôi có thể là bài *Kết quả tuyển cử thứ nhất tiêu biểu ý chí và trình độ giác ngộ của nhân dân*, báo *Dân chúng*, số 59, ngày 21-4-1939. Tài liệu lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam *(BT)*.

Chúng ta vẫn giữ độc lập về chính trị và tổ chức. Và như vậy chúng ta không thể để cho quần chúng lờ mờ lộn xộn, chúng ta phải giữ quyền lãnh đạo cho vô sản, kéo quần chúng ra tranh đấu, "khôn khéo liên lạc sự tuyên truyền chiến sách M.T.D.C. với chủ nghĩa Mác - Lênin" như Đimitơrốp đã dặn.

Chỉ có như thế ta mới tranh đấu thực hiện được Mặt trận dân chủ, đòi được các quyền tự do dân chủ. Và cũng chỉ có như thế ta mới có thể đẩy cuộc vận động dân chúng tới xa hơn nữa, dự bị *một cách thật sự* lực lượng cho cách mệnh phát triển.

Đồng chí Đimitơrốp cũng đã dặn ta: trong khi liên minh với Đảng Xã hội, phải luôn luôn chỉ trích chủ nghĩa xã hội dân chủ hoạt đầu.

Thật vậy, chỉ trích cũng có nhiều thứ: có thứ chỉ trích theo kiểu tờrốtkít, nghĩa là chửi rủa, vu cáo để phá hoại phong trào; nhưng cũng có thứ chỉ trích của người cách mạng tìm tòi những lầm lỗi của mình, nghiên cứu phương pháp để sửa đổi, để tiến lên; có thứ chỉ trích của người cách mạng vạch mặt nạ bọn phản động; có thứ chỉ trích thân mật những chỗ nhu nhược của bạn đồng minh; có thứ chỉ trích nghiêm khắc kẻ long lay, dụ dự để mong kéo họ về mình. Chúng ta không vu cáo như bọn tờrốtkít. Chúng ta không cãi vã những chuyện nhỏ nhen. Chúng ta là người

cách mạng, chúng ta đứng về lợi ích về công cuộc của dân chúng mà chỉ trích những khuyết điểm, những chỗ lừng chừng hoặc hèn nhát để đẩy phong trào phát triển mạnh mẽ rộng rãi hơn.

Nhận như thế, ta không thể đồng ý với anh T.B. khen suông một câu rằng cử tri đã bầu cho Khá, Thuận là có phần cấp tiến. Ta cũng không thể hoàn toàn đồng ý với anh T.B. nói suông rằng Đông Dương Đại hội bị thất bại là vì bọn tờrốtkít chửi rủa chia rẽ. Vì đó mới chỉ là một nguyên nhân còn những nguyên nhân quan trọng nữa, như chính sách đàn áp của đế quốc, thái độ hèn nhát của các phần tử cải lương cũng cần chỉ rõ ra. Và nhất là cần phải chỉ ra cái nguyên nhân hết sức quan trọng là: cuộc vận động dân chúng tuy bồng bột, nhưng chưa được sâu sắc, mạnh mẽ, cuộc thống nhất hành động của các lớp nhân dân chưa được gắn bó chặt chẽ, vì vậy bọn phản động bóp nghẹt dễ dàng.

MUỐN THỰC HIỆN MẶT TRẬN DÂN CHỦ, PHẢI KHUẾCH TRƯƠNG CUỘC VẬN ĐỘNG CỦA DÂN CHÚNG

Phải, anh T.B. đã viết, chúng ta "không cố chấp những sai lầm hiềm thù đã qua, cũng không trông về tương lai lâu dài, mà chỉ xét

hành động gần đây của các đảng phái, các cá nhân để quyết định sự trung lập hay hợp tác".

Nhưng cũng cần nói rõ: Mặt trận dân chủ thực hiện được hay không, điều cốt yếu không phải ở sự mưu mô ký kết o bế các đảng phái, các lãnh tụ của họ. Kinh nghiệm đã chỉ cho ta thấy rằng những sự ký kết trong phòng giấy đã dẫn tới nhiều sự phản bội nhơ nhuốc.

Chúng ta vẫn thiết tha kêu gọi các đảng phái thống nhất hành động. Nhưng chúng ta không bao giờ chỉ nhìn thấy có một vài đảng phái cải lương yếu ớt, không có quần chúng và có khi lại bị quần chúng chán chê nữa, chúng ta không bao giờ chỉ nhìn thấy mấy tay lãnh tụ phản động hay lung lay, mà phải nhìn đến cả đám quần chúng trong giai cấp hữu sản bản xứ nhìn đến tất cả các tầng lớp dân chúng. Mặt trận dân chủ cho được thực hiện, điều cốt yếu là phải thâu phục quảng đại quần chúng nhân dân, phải kéo các tầng lớp hữu sản bản xứ dù các "lãnh tụ" của họ theo hay không theo.

Mặt trận dân chủ phải thực hiện trong quá trình cuộc tranh đấu. Mỗi cuộc míttinh, biểu tình, bãi công đòi tự do dân chủ và cải thiện sinh hoạt là một yếu tố xây đắp Mặt trận dân chủ. Những tổ chức quần chúng như các ái hữu tương tế của thợ thuyền, nông dân, các hợp tác xã của tiểu thủ công, tiểu thương, các

đoàn thể thanh niên, phụ nữ đều là bộ phận khăng khít M.T.D.C., là nền tảng để thực hiện M.T.D.C. thống nhất.

Cho được thực hiện M.T.D.C. rộng rãi, người cộng sản phải khuếch trương các tổ chức quần chúng, những tổ chức ấy phải rộng rãi để bao quát những đám quần chúng mênh mông hiện còn rời rạc, vô tổ chức. Cho được thực hiện M.T.D.C. rộng rãi, người cộng sản phải lãnh đạo quần chúng tranh đấu mạnh mẽ để đòi cải cách, đồng thời để thúc giục mấy đảng phái nhân vật cải lương thống nhất hành động. Chủ trương o bế bọn lãnh tụ lừng chừng, kìm hãm bớt phong trào quần chúng, sợ phong trào mạnh mẽ làm cho bọn cải lương bỏ chạy, chủ trương ấy là theo đuôi bọn tư sản cải lương ấy là xu hướng hữu khuynh.

PHÂN BIỆT KẺ NGUY HIỂM NHIỀU VỚI KẺ NGUY HIỂM ÍT

Người cộng sản, khi đặt chiến thuật tranh đấu có thể và cần phải biết phân biệt kẻ nguy hiểm nhiều với kẻ nguy hiểm ít. Nhưng phân biệt như thế không phải để tâng bốc hay theo đuổi kẻ nguy hiểm ít để ôm ấp mãi mãi cái nguy hiểm ít (moindre mal) như bọn cải lương. Người cộng sản phân biệt nguy hiểm nhiều với nguy hiểm ít là cốt lợi dụng với mâu

thuần trong dinh lũy quân thù tập trung hết mũi nhọn chống kẻ nguy hiểm hơn hết để dự bị lực lượng cho cách mệnh. Vì phân biệt như thế, nên người cộng sản trong lúc này bênh vực tự do tư sản, chống phátxít, nhưng không phải để duy trì mãi chế độ tự do tư sản mà cốt *để mở rộng cuộc tranh đấu đặng thực hiện một chế độ hoàn toàn tự do.* Vì phân biệt như thế nên người cộng sản, trong lúc này tán thành liên minh với các đảng phái cải lương, nhưng không phải người cộng sản hóa theo cải lương mà *để kéo phe cải lương qua lập trường tranh đấu đòi tự do, tấn bộ để gây dựng điều kiện thuận tiện cho cách mạng phát triển.*

Ý kiến phân biệt bọn lập hiến nguy hiểm ít với bọn tờrốtkít nguy hiểm nhiều cần phải phát biểu cho rõ ràng và dè dặt; chớ còn nói như anh T.B. có thể làm cho độc giả hiểu lầm và lộn xộn. Tôi thiết tưởng nên phân biệt rõ như vầy: a) Xét về ảnh hưởng chung trong quần chúng, bọn lãnh tụ lập hiến rõ mặt phản động Khá, Chiêu, Liêm làm tay sai cho phản động thuộc địa có thể ít nguy hiểm hơn bọn tờrốtkít giả danh cách mệnh làm tay sai cho phátxít; vì bọn trước đã bị hoàn toàn lột mặt nạ còn bọn sau còn che đậy lừa gạt quần chúng được. Nhưng cả hai bọn phản động ấy ta đều phải đánh đổ, không thể ủng hộ bọn

nào cả. b) Bọn *lập hiến* (hay nói chung bọn cải lương) cô độc, hèn nhát, ít nguy hiểm hơn bọn tờrốtkít tay sai cho phátxít, vì bọn trước tuy lung lay, hèn nhát, nhưng còn có ý muốn đòi cải cách, còn có đôi chút tính chất tấn bộ. Nhưng cũng phải kịch liệt chỉ trích thái độ khiếp nhược của họ và chỉ cho quần chúng (kể cả những đám hữu sản) thấy rõ chỉ có con đường tranh đấu dưới Mặt trận dân chủ thống nhất mới đòi được quyền lợi.

Sau nữa khi anh T.B. đem ứng dụng ý kiến của anh, anh lấy sự giác ngộ của mình làm sự giác ngộ của cử tri, cho rằng cử tri biết phân biệt lập hiến nguy hiểm ít với tờrốtkít nguy hiểm nhiều. Sự xét đoán ấy rất sai. Thật vậy, đứng về phương diện khách quan mà xét, thì bầu cho lập hiến hèn nhát có phần ít nguy hiểm hơn bầu cho tờrốtkít phản cách mệnh. Nhưng đứng về phương diện chủ quan của cử tri thì một số đông những người đã bầu cho Thâu, Hùm có tinh thần phản đế nhiều hơn những người đã bầu cho Khá, Thuận, vì những cử tri đó quả thật đã lầm tưởng bọn tờrốtkít là cách mệnh, phản đế. Người cộng sản có bổn phận *nói sự thật với quần chúng, dẫn đường cho quần chúng chớ không phải theo đuôi họ hay phỉnh họ. Những chủ trương chính trị mà lấy ý kiến của mình làm ý muốn của quần chúng* như anh T.B. là rất sai lầm

và nguy hiểm; nó làm cho Đảng xa quần chúng và có thể dẫn tới những thất bại nặng nề đau đớn.

KẾT LUẬN

Chính sách Mặt trận dân chủ của Đảng ta thi hành mấy năm nay đã có được ít nhiều thành tích: nó đã thực hiện từng phần ở Viện dân biểu Trung Kỳ, trong ủy ban liên lạc giữa những người cộng sản với chi Đảng xã hội Bắc Kỳ cùng các đoàn thể quần chúng; nó đã thực hiện trong các cuộc liên hiệp hành động để tổ chức ngày kỷ niệm lao động 1er Mai, kỷ niệm phản đối chiến tranh 1er Août; quyên tiền giúp dân bị lụt, tổ chức chợ phiên giúp dân Tầu, kỷ niệm đại cách mệnh Pháp, v.v.; nó đã vang dội ảnh hưởng trong nhiều ban hội đồng; giữa Đại hội đồng kinh tế đến các Viện dân biểu Bắc Kỳ, Hội đồng quản hạt Nam Kỳ, Hội đồng thành phố Hà Nội đã thấy có những tiếng nói nổi lên đòi cải cách.

Hẳn rằng, nó còn nhiều khuyết điểm, phong trào quần chúng chưa được thật rộng rãi, mạnh mẽ để thực hiện một Mặt trận dân chủ thống nhất bao gồm hết các lớp nhân dân, hết các đảng phái chống phản động, chống chiến tranh, đòi tự do, no ấm, an toàn, để thực hiện Mặt trận thống nhất liên hiệp cả

các đảng phái ở bên trên lẫn các ủy ban quần chúng ở bên dưới theo như hình ảnh cuộc vận động Đông Dương Đại hội, nhưng sẽ rộng rãi mạnh mẽ, sâu sắc hơn.

Trong khi thực hành chiến sách mới, chúng ta đã gặp biết bao trở lực khó khăn, sức đàn áp của quân thù, những điều vu khống của bọn tờrốtkít khiêu khích; nhưng rốt cuộc chúng ta vẫn cứ tiến.

Chúng ta đã phải chiến thắng những xu hướng sai lầm trong hàng ngũ: xu hướng "tả khuynh", cô độc nó muốn làm cho Đảng co bé, rút hẹp bởi biệt phái, cách xa quần chúng, và xu hướng thỏa hiệp hữu khuynh, lung lay trước những tình hình nghiêm trọng nhãng quên hoặc che lấp sự tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, lăm le rời bỏ những nguyên tắc cách mệnh.

Cho được đảm bảo sự thực hiện Mặt trận dân chủ thống nhất, chúng ta cần tranh đấu tẩy trừ những xu hướng tả khuynh lẫn xu hướng hữu khuynh trong hàng ngũ.

- Thống nhất tư tưởng; thống nhất hành động!
- Củng cố hàng ngũ để chóng thực hiện sự thống nhất các lớp nhân dân!

Đảng Cộng sản Việt Nam:
Văn kiện Đảng Toàn tập,
Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội,
2000, t.6, tr.617-645.

MỤC LỤC

Trang

- *Lời Nhà xuất bản* 5
- Trước hết, phải nhận thế nào là tự chỉ trích Bônsơvích 11
- Một vài bài học nữa về cuộc tuyển cử cần vạch rõ 15
- Các đảng phản động người bản xứ làm tay sai cho phátxít và đế quốc 24
- Mặt trận thống nhất ở bên trên và Mặt trận thống nhất ở bên dưới 26
- Trong một giai cấp có thể có nhiều đảng 27
- Người cộng sản là chiến sĩ thực tế, nhưng không phải bọn chính trị cận thị 27
- Căn cứ vào hành động để xét đoán người cách mệnh 29
- Không đánh đổ các giai cấp bản xứ trong giai đoạn lập Mặt trận dân chủ 30
- Địa vị và năng lực của các đảng phái và lãnh tụ cải lương 32
- Thái độ đối với Đảng Lập hiến 34
- Cần phân biệt bọn phản động với bọn cô độc hèn nhát để kéo kẻ có thể đồng minh 35

- Nhưng cũng cần phân biệt thái độ bọn cải lương lừng khừng hèn nhát với chủ trương thống nhất hành động để kéo quần chúng tranh đấu 37
- Muốn thực hiện Mặt trận dân chủ, phải khuếch trương cuộc vận động của dân chúng 39
- Phân biệt kẻ nguy hiểm nhiều với kẻ nguy hiểm ít 41
- Kết luận 44

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. PHẠM MINH TUẤN
Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
ThS. NGUYỄN HOÀI ANH

Biên tập nội dung:	TS. VÕ VĂN BÉ
	ĐINH ÁI MINH
Trình bày bìa:	ĐẶNG THU CHỈNH
Chế bản vi tính:	HOÀNG MINH TÁM
Sửa bản in:	LÔ THỊ OANH
Đọc sách mẫu:	ĐINH ÁI MINH

In 2.030 cuốn, khổ 12,5 x 20,5 cm, tại Công ty TNHH MTV in Tạp chí Cộng sản. Địa chỉ : 38 Bà Triệu - Hà Nội.
Số đăng ký xuất bản: 2522-2022/CXBIPH/2-101/CTQG.
Quyết định xuất bản số: 1524-QĐ/NXBCTQG, ngày 03/08/2022
Mã số ISBN: 978-604-57-7881-4
In xong và nộp lưu chiểu tháng 8 năm 2022.

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT, Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội
ĐT: 080.49221, Fax: 080.49222, Email: suthat@nxbctqg.vn, Website: www.nxbctqg.org.vn
Sách điện tử: www.stbook.vn, www.thuviencoso.vn

TÌM ĐỌC SÁCH CỦA NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

- Hồ Chí Minh
  VỀ PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG

  X. Y. Z
- SỬA ĐỔI LỐI LÀM VIỆC

- Nguyễn Chí Thanh
  CHỐNG CHỦ NGHĨA CÁ NHÂN (Xuất bản lần thứ sáu)

ISBN 978-604-57-7881-4

8935279142040

MÃ ĐỊNH DANH
TỪNG CUỐN SÁCH

Giá: 18.000đ